

ROSH CHODESH AND CONTROL OVER TIME: OUR FIRST MITZVAH AS A FREE NATION

Zemira Ozarowski

1. שמות פרק י"ב

א- ויאמר יקנוק אלמשה ואלאהון בארץ מצרים לאמר: ב-החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה

2. R' Soloveichik- Reflections of the Rav p.201-202

Time-awareness is the singular faculty of the free man, who can use it or abuse it. To a slave, it is a curse or a matter of indifference. It is not an instrument which he can harness to his purposes. The free man wants time to move slowly because, presumably, it is being employed for his purposes.

3. הגיוני הלכה – חלק שני – דף 189

במה היתה תחילת הגאולה בראש חדש? כיון שראינו שבראש חדש נמסר זמנם בידיהם, כדרך בן חורין ששעותיו בידו, ולפיכך היה ראש חדש תחילה לחירות

4. אור החיים בראשית פרשת ויגש - ויחי פרק מז

מה זאת עשה לנו אלקים מה נשתנו דורותינו מדורות הראשונים אשר שבעו חיים תשע מאות שנה ושלישים לאדם וכן בניו ובניו שמנה מאות ושבע מאות, ואנחנו המפליא בחיים לא יגיע למאה שנה?... והמשל בזה למלך שחלק אבנים טובות הבאים מהמחצב לאומנים לתקנם בתכלית היופי וההכנה ולעשות להם משבצות זהב כדרך סגולות המלכים וגזר אומר כי האיש הזריז והמשתדל לעשות התיקון בכל ההשתדלות ובכל התיקון והיופי כאשר צוה המלך והיו לו האבנים הטובות לו לחלקו ונחלתו להשתעשע ולהתנאות בהם ונתן האבנים במספר הרבה מאוד לכל איש ואיש לא' נתן שלש מאות אלף ולא' שלש מאות וחמשים אלף הן חסר הן יתר וקבע להם הזמן אשר יספיק למלאכה יום אחד לכל אבן ואבן ובמלאת הימים ישלח המלך לקחת האבנים הטובות. ויהי כי שלמו ימי המלאכה פקד המלך אומניו העושים במלאכת האבנים והנה יחד אוספו והמציאו לפני המלך פקדונם ולא די שלא עשו בהם מלאכת התיקון והיופי אלא עוד להם קלקלו אותם ולכלכו אותם והחזירו כשהם מקולקלים וכעס המלך על הדבר והצית אש בכל העבדים ההמה ואת בנייהם הקים תחתם ויראם את אשר פרץ באבותם פרץ עז"ה ויצום ויאזרם לבל עשות כמעשה אבות, וימלך לבלתי הרבות להם המלאכה והקיל מעליהם הדבר ויתן להם שלשים אלף עד ארבעים אלף וזה היה לבחירת הטובה לעבדיו אולי יוכלו הכין גם לצד אמצעות היות פקודת המלך קרובה יתנו לב:

5. קהלת פרק ג

(א) לָלֵךְ זָמַן וְעַת לְכַחֵף תַּחַת הַשָּׁמַיִם: (ב) עַת לְלָדָת וְעַת לְמוֹת עַת לְטַעַת וְעַת לְעָקוֹר נְטוּעַ: (ג) עַת לְהַרוֹג וְעַת לְרַפּוֹא עַת לְפָרוֹץ וְעַת לְבָנוֹת: (ד) עַת לְבָכוֹת וְעַת לְשִׁחוּק עַת סְפוֹד וְעַת רְקוֹד: (ה) עַת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעַת כְּנוֹס אֲבָנִים עַת לְחַבּוֹק וְעַת לְרַחֵק מִחֶבֶק: (ו) עַת לְבַקֵּשׁ וְעַת לְאֲבֹד עַת לְשָׁמוֹר וְעַת לְהַשְׁלִיךְ: (ז) עַת לְקַרֹּעַ וְעַת לְתַפּוֹר עַת לְחַשׂוֹת וְעַת לְדַבֵּר: (ח) עַת לְאַהֵב וְעַת לְשָׂנֵא עַת מְלַחֵמָה וְעַת שְׁלוֹם:

פרוש על קהלת – ר' שלמה אבינר

רבונו של עולם מסדר זמנים שונים ועתים שונות – זהו סוד הזמן. לכל מצב ברשימה... יש עמל המתאים לו, לכל "עת" יש חפץ. חפץ – רצון, רצון ה' כיצד לפעול באותו מצב. למשל, אם האדם חולה, הוא יכול להיות מריר ומתוסכל, אבל גם יכול לנוח ולאסוף כוחות חדשים לפעמים אישה בהריון היא חסרת כוח לחלוטין אף אין היא צריכה להיות מדוכדכת מכך, עליה לנוח, זו העובדה שלה – זו המשימה המוטלת עליה בתקופה זו של חייה.